

cảm nhận chất thơ trong bài "tôi đi học"

“Hàng năm, cứ vào cuối thu, lá ngoài đường rụng nhiều và trên không có những đám mây bàng bạc, lòng tôi lại nao nức những kỷ niệm mơn man của buổi tựu trường...”, những câu văn ấy của Thanh Tịnh đã xuất hiện trên văn đàn Việt Nam hơn sáu mươi năm rồi! Thế nhưng “Tôi đi học” vẫn là một trong những áng văn gợi cảm, trong trẻo đầy chất thơ của văn xuôi quốc ngữ Việt Nam. Không những thế, tác phẩm còn in đậm dấu ấn của Thanh Tịnh – một phong cách trữ tình nhẹ nhàng, nhiều mơ mộng và

trong sáng. Dòng cảm xúc của nhân vật tôi trong truyện vẫn ắp đầy trong tâm trí ta những nét thơ đại đáng yêu của trẻ thơ trong buổi đầu đến lớp. Trong chúng ta ai cũng đã từng trải qua ngày tháng đầu tiên của tuổi học trò. Với Thanh Tịnh, trường làng Mỹ Lí là một mảng ký ức nhiều lần từng trở đi trở lại trong những trang viết của ông. Câu chuyện “tôi đi học” rất đơn giản, nhưng làm xúc động tất cả những ai từng cắp sách đến trường. Giọng kể chuyện bằng lối xưng hô trực tiếp “tôi” của nhà văn tạo cảm giác gần gũi chân thực, như một bản tự thuật tâm trạng mà dường như mỗi người chúng ta đều nhận ra mình trong

đó. Nhà văn đã dẫn dắt chúng ta vào không gian êm đềm của mùa thu, trong khung cảnh một buổi mai đầy sương thu và gió lạnh, để trở về trên con đường làng dài và hẹp, để được sống lại cảm giác của một cậu bé ngây thơ nép mình bên mẹ, chập chững những bước chân đầu tiên đến trường. Cảm nhận về sự thay đổi không gian đã khắc ghi đậm nét, bởi chính lòng tôi đang có sự thay đổi lớn: hôm nay tôi đi học. Chắc chắn, đó cũng là cảm giác của tất cả những ai đã, đang và từng đi học. Hình ảnh ấy thật gần gũi với chúng ta, giống như lời một câu hát ta đã từng quen thuộc “hôm nay em đến trường, mẹ dắt tay từng

bước” (lời bài hát Đi học của Minh Chính - Bùi Đình Thảo
) . Cảm giác của cậu bé như một con chim non vừa rời tổ,
đang ngập ngừng những sợi cánh đầu tiên, có chút chơ
vơi nhưng thích thú. Thật thú vị biết bao khi ta cùng chia
sẻ khoảnh khắc được cảm thấy mình trang trọng và đứng
đắn của cậu bé. Cảm giác ấy thực ra đã bắt đầu từ sự
thay đổi đầu tiên mà cậu bé rất hãnh diện vì đi học “oai”
hơn nhiều với những trò thả điều hay ra đồng nô đùa, dù
rằng cậu vẫn có thể rất thèm được như thằng Quý, thằng
Sơn để được tự do bay nhảy. Bởi lẽ đi học là được tiếp
xúc với cả một thế giới những điều mới lạ: quần áo mới,

sách vở mới, thậm chí oai hơn là được cầm ...bút thước mà không để lộ vẻ khó khăn gì hết. Bởi chưa là người thạo nên cậu bé phải ganh tị và thèm muốn được như chúng bạn. Trường học quả là một thế giới tôn nghiêm khiến cho cậu bé phải lo sợ vẩn vơ khi ngấm nhìn và bước chân vào cái nơi vừa xinh xắn vừa oai nghiêm như cái đình làng Hoà Ấp . Cái – đình – làng là nơi chỉ dành cho quan viên chức sắc, những người lớn mới được vào. Trường Mỹ Lí có lẽ chỉ dành cho người thạo, còn một cậu bé bước vào sẽ bị choáng ngợp trước vẻ oai nghiêm của nó, nên cảm giác hồi hộp là điều không tránh khỏi. Cảm

giác được thấy mình trở nên quan trọng hơn cũng khiến cậu trở nên lúng túng. Không phải chỉ có cậu, mà đó cũng là tâm trạng chung của các cậu trò nhỏ: “Họ như con chim non đứng bên bờ tổ, nhìn quãng trời rộng muốn bay, nhưng còn ngập ngừng e sợ.”. Thật thú vị khi ta được biết cảm giác thêm vụng và ước ao thầm được như những người học trò cũ. Có lẽ khi nhớ lại ngày đầu đi học ấy, nhà văn vẫn chưa hề quên những bước chân run run buổi đầu đời, như lần đầu tiên khám phá ra một thế giới lạ: cái gì cũng to, đẹp và trang trọng. Có lẽ trong đời cậu bé, chưa có lúc nào được tiếp xúc với nhiều người lạ đến thế. Nhất

là lại có một ông đốc trang nghiêm nhận học sinh vào lớp.

Trong tâm trí của cậu cũng như bạn bè đồng trang lứa, đó

là thời khắc hết sức trịnh trọng, khiến tim như ngừng đập,

quên cả sự hiện diện của người thân và “tự nhiên giật

mình và lúng túng” khi được gọi đến tên. Dẫn cho ông đốc

trường Mỹ Lí đã đón các cậu bằng lời nói sẽ, bằng cặp

mắt hiền từ và cảm động thì cũng không đủ giúp các cậu

vượt qua phút hồi hộp và căng thẳng. Đoạn văn tái hiện

không khí ấy của Thanh Tịnh cũng không giấu được nụ

cười hóm hỉnh với kỷ niệm đầu đời đáng nhớ, sau lời dặn

của thầy đốc “các em đều nghe nhưng không em nào dám